

“Davacı vekili tarafından mahkememize sunulan dava dilekçesi ile Mahkememizin 2020/971 esas sayılı dosyası ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesine karar verilen taşınmaz yönünden satış işlemlerinin yapılması amacıyla alınan 27/12/2021 tarihli bilirkişi raporunun geçersiz kabul edilerek yeniden kıymet takdiri yapılması talep edilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun kıymet takdirine ilişkin şikâyet başlıklı 128/a maddesi "Kıymet takdirinin tebliğ edildiği ilgililer, raporun tebliğinden itibaren yedi gün içinde raporu düzenleyen icra dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesinde şikâyette bulunabilirler. Şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme veznesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyet kesin olarak reddedilir." şeklinde düzenlenmiştir. Her ne kadar kanunda İcra Mahkemesinden söz edilmişse de HMK'nın 322/2 maddesi gereğince ortaklığın giderilmesi kararlarına yönelik satış işlemleri yönünden yapılacak şikâyetlerde Sulh Hukuk Mahkemelerinin görevli olması ve satış işlemlerinin İcra ve İflas Kanunu'na göre yapılıyor olması dikkate alındığında mevcut kanuni düzenlenmenin mahkememizce yapılan yargılamada uygulanma imkanı olduğu kuşkusuzdur.

Anayasa Mahkemesinin 2018/26844 başvuru numaralı kararında “Kıymet takdirine itiraz davalarında, raporun tebliğinden itibaren yedi gün içinde dava açılması gerektiği değerlendirildiğinde davanın gerekli masrafların yatırılmamış olması nedeniyle reddi hâlinde yeni bir dava açılmasının imkânsız olduğu anlaşılmaktadır. Kıymet takdirine itiraz talebiyle açılan davalarda dava açma süreleri hak düşürücü süre niteliğindedir, Davanın esasa ilişkin değerlendirme yapılmadan reddedilmesi hâlinde süresi içinde yeni bir dava açılması imkânsızdır. Bu husus gözetildiğinde davanın gerekli masrafların davanın açılmasından itibaren yedi günlük sürede yatırılmadığı gerekçesiyle reddedilmesinin mahkemeye erişim hakkına yönelik ve oldukça ağır bir müdahale niteliği taşıdığı ifade edilebilir. Dolayısıyla bu nitelikteki ağır bir müdahaleye ancak daha hafif, alternatif bir aracın bulunmaması hâlinde müracaat edilebilmelidir. (...) Başvurucunun davasının keşif ve bilirkişi incelemesi için gereken masrafların yatırılmadığı gerekçesiyle esasına girmeksizin kesin olarak reddine karar vermesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.” şeklinde karar verilmiştir.

Kanun, kıymet takdirine itiraz halinde yeniden bilirkişi incelemesi yapılabilmesine yönelik giderlerin şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içerisinde mahkeme veznesine yatırılması gerektiğini belirtmişse de tarafların, mahkemece keşif giderlerinde kullanılacak miktarın mahkeme tarafından belirlenmediği müddetçe bilmesi ve buna göre giderleri yatırmaması mümkün değildir.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, bir temel hak olmanın yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmayı ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Bu bakımdan davanın bir mahkeme tarafından görülebilmesi ve kişinin adil yargılanma hakkı kapsamına giren güvencelerden faydalanabilmesi için ilk olarak kişiye iddialarını ortaya koyma imkânının tanınması gerekir.

Anayasa Mahkemesinin bir çok kararında bu nitelikteki ağır bir müdahaleye ancak daha hafif bir müdahale imkanının bulunmaması halinde başvurulabileceği içtihat edilmiş olmakla birlikte 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun soruna ilişkin farklı hükümler içerdiği, bu durumda daha özel nitelikte hükümler içeren İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasının hukuki zorunluluk olduğu, ancak İİK 128/a maddesinin uygulanması halinde de tarafların anayasal haklarının ihlali söz konusu olduğundan Mahkememizce bu durumun hukuki bir çıkmaza yol açtığı değerlendirilmektedir

Bu nedenlerle davada uygulanacak olan 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 128/a maddesinin "Şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme veznesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyet kesin olarak reddedilir." cümlesinin Anayasa'nın 2, 12, 13 ve 36. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

K A R A R: Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

1) 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 128/a maddesinde yer alan "Şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme veznesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyet kesin olarak reddedilir." şeklindeki düzenlemenin Anayasanın 2, 12, 13 ve 36. maddelerine aykırı olduğu değerlendirildiğinden anılan hükmün iptaline karar verilmesi için Anayasa Mahkemesi nezdinde itiraz yoluna başvurulmasına,

2) 6216 sayılı Kanunun 40/5 maddesi gereğince 5 ay süre ile iptal başvurusunun bekletici mesele yapılmasına,

3) Dosyanın ilgili kısımlarının dizi pusulası hazırlanarak Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

Dair, karar verildi."